

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-759/19-E

Název	Základní škola Přelouč, Smetanova 1509, okres Pardubice
Sídlo	Smetanova 1509, 535 01 Přelouč
E-mail	skola@zssmprelouc.cz
IČ	00191051
Identifikátor	600096068
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Magda Pacáková
Zřizovatel	město Přelouč
Místo inspekční činnosti	Smetanova 1509, 535 01 Přelouč Kladenská 494, 535 01 Přelouč
Termín inspekční činnosti	27. až 30. 5. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Přelouč, Smetanova 1509, okres Pardubice (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s kapacitou 680 žáků a školní družiny s kapacitou 180 účastníků. Ke dni

inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 535 žáků ve 23 třídách. Od minulé inspekční činnosti ve školním roce 2013/2014 došlo k výraznému nárůstu počtu žáků, kapacita je tak aktuálně využita na 79 %. V době inspekční činnosti škola poskytovala podpůrná opatření převážně prvního a druhého stupně 38 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), pro 14 žáků byl zpracován individuální vzdělávací plán. Jeden žák je vzděláván v rámci individuálního vzdělávání. Činnost školní družiny probíhá na pracovišti Kladenská 494, v šesti odděleních bylo zapsáno 178 účastníků zájmového vzdělávání. Její kapacita, která byla od minulé inspekční činnosti opakovaně navyšována, je naplněna zpravidla na 100 %. Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně místního zařízení školního stravování.

Hodnocení podmínek vzdělávání

S vedením a řízením školy nabyla ředitelka od minulé inspekční činnosti několikaletou zkušenost. Ta se pozitivně promítá do rozvoje školy, což příznivě hodnotí také zřizovatel školy jejím potvrzením ve funkci na další období. Zpracovala *Dlouhodobý plán rozvoje školy na období 2017 – 2020*, v němž je jednou z priorit aktivní zapojení všech zaměstnanců do chodu školy. Delegování dílčích pravomocí, které jim umožní aktivně se zapojit do řízení školy a vzdělávacích procesů, se příznivě promítá do účinnosti kontrolních mechanismů a do realizace opatření ke zlepšování činnosti školy.

Systém řízení a kontroly pedagogického procesu je funkční, od minulé inspekční činnosti došlo k jeho důslednějším propracování. K 1. 9. 2018 bylo vedení školy rozšířeno o druhého zástupce ředitele, což při rostoucím počtu žáků umožňuje dále vhodně rozdělovat řídicí kompetence. Pedagogická rada řeší záležitosti podstatné pro realizaci vzdělávání, k dílčím úkolům včetně jejich vyhodnocování se vyjadřují rovněž předmětové komise. Jako méně účelné se jeví nastavení předmětových komisí podle jednotlivých předmětů, některé komise mají jen minimální počet členů a tím může být omezena vzájemná diskuse nad společnými tématy. Pověření učitelé sice vypracovávají na konci školního roku tzv. hodnotící zprávu, která je součástí výroční zprávy školy za uplynulý školní rok, ale chybí propojenost např. v rámci vzdělávacích oblastí. Ta by vedla k účinnější spolupráci učitelů např. v oblasti nastavení pravidel pro hodnocení žáků nebo nákupu pomůcek (pomůcky např. z fyziky lze využít v chemii apod.). Řešení úkolů v komisích s blízkým zaměřením vyučovacích předmětů (jazykové, přírodovědné apod.) umožní např. efektivněji sledovat a vyhodnocovat pedagogický proces i v rámci mezipředmětových vztahů. Úroveň výuky vedení školy monitoruje prostřednictvím pravidelné hospitační činnosti. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že ji provádí pravidelně již několik let i učitelé vzájemně mezi sebou.

Škola se zabývá problematikou zajištění bezpečného prostředí pro vzdělávání. Se školním řádem i dalšími vnitřními směrnici a řády jsou žáci i zaměstnanci seznamováni na začátku školního roku. Poučování o bezpečnosti jsou přiměřenou formou žáci také při akcích mimo školu.

Školní vzdělávací program je v souladu s aktuálně platným Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. V rámci učebního plánu jsou disponibilní hodiny využity na prvním stupni zejména k posílení výuky českého jazyka nebo matematiky, na druhém stupni je část věnována také volitelným předmětům s různým zaměřením. Ve školním roce 2018/2019 byly zařazeny např. předměty chemicko-biologická praktika, finanční gramotnost nebo seminář z matematiky. V případě semináře z matematiky ale plní tento předmět spíše funkci doučování, osnovy předmětu jsou z velké části stejné jako v matematice. Nemotivuje žáky k získání rozšiřujících znalostí a spíše horší výsledky

vzdělávání v tomto předmětu ukazují, že nebyl vhodně zařazen mezi volitelné předměty. Přínosem je pro žáky vzdělávání v předmětu Finanční gramotnost (v osmém ročníku povinné, v devátém volitelné).

Vedení školy dbá na zajištění optimálních personálních podmínek pro vzdělávání, přínosem je dlouhodobě plná odborná kvalifikovanost pedagogického sboru. Dvě učitelky zároveň působí jako vychovatelky ve školní družině, škola rovněž využívá služeb asistentů pedagoga nebo školní psycholožky. Podpora začínajících pedagogů je zajištěna. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánované a vychází z potřeb školy i zájmu pedagogů. Kromě oborových didaktik je často zaměřeno na problematiku společného vzdělávání nebo na metody a formy práce podporující např. žáky ohrožené školní neúspěšností.

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovný poradce, metodička prevence a školní psycholožka. Rozložení kompetencí na jednotlivé členy však není vyvážené, většina úkolů leží na výchovném poradci, který má na starost žáky se SVP, žáky nadané, kariérové poradenství, prospěch žáků, vedení výchovných komisí a vedení veškeré administrativy. V rámci podpůrných opatření škola poskytuje také speciální pedagogickou péči a pedagogickou intervenci ve třech skupinách žáků. Škola účelně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a dalšími organizacemi. Vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů je zpravidla plně funkční, v této oblasti došlo ke zlepšení od minulé inspekční činnosti. Kariérové poradenství je poskytováno i v rámci Kurzu profesní orientace pod vedením výchovného poradce. Metodička prevence plní funkci osoby, které se žáci svěřují. Žáci k ní mají důvěru a vyhledávají ji i mimo konzultační hodiny. V rámci prevence škola spolupracuje se společností SEMIRAMIS (preventivní programy pro druhý stupeň), s městskou policií napříč všemi ročníky, organizuje celou řadu zájmových kroužků a projektů, což přispívá k předcházení patologickým jevům. Školní psycholožka provádí individuální konzultace a práce se třídou, uskutečňuje také sociometrická šetření v třídních kolektivech, účastní se adaptačních kurzů pro nově vzniklé třídy.

Škola získává finanční prostředky nejen ze státního rozpočtu a od zřizovatele, ale také např. z projektů *EU Šablony II* (zajištění školního psychologa). Prostorové a materiálně technické podmínky pro výuku jsou zajištěny a umožňují vzdělávání. Přetrvává komplikované přemísťování žáků mezi dvěma budovami propojenými spojovací chodbou vedoucí sklepními prostory sousední střední školy na adrese Smetanova 1509. Přesuny žáků mezi těmito budovami v některých případech (např. výuka v učebně ICT) způsobují pozdější začátky vyučovacích hodin. Budova na adrese Kladenská 494 poskytuje zázemí pro vzdělávání žáků prvního až třetího ročníku a pro činnost školní družiny. Zázemí školy se průběžně zlepšuje a podle potřeby a finančních možností dochází k opravám a rekonstrukcím školních budov, vylepšeny byly výrazně také materiální podmínky pro vzdělávání žáků i zázemí zaměstnanců školy. Škola také např. zajistila nový elektronický systém pro vyzvedávání žáků ze školní družiny.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh výuky se na prvním i druhém stupni vyznačoval pozitivně nastavenou vzájemnou komunikací mezi učiteli a žáky, převažovala klidná pracovní atmosféra podporující proces učení. V hodinách byl zřejmý respektující a vstřícný přístup vyučujících k žákům. Žáci s vyučujícími rovněž komunikovali otevřeně, respektovali pravidla slušného chování.

Hodiny byly zpravidla dobře promyšlené po stránce obsahové, metodické i organizační, byly i didakticky velmi dobře propracované. Pokud se učitelům dařilo cíl výuky orientovat na žáka, byly zvolené metody a formy práce účelné a také zpětná vazba od žáků byla

výraznější. K objevení cíle hodiny samotnými žáky někdy používají učitelé účelné aktivizační prvky (křížovka, slovní úloha, logická hádanka, hra apod.), které většinu žáků motivují k zapojení do výuky. Úvod hodiny byl obvykle zaměřen na opakování a upevnování získaných poznatků z předcházející výuky, forma byla přiměřeně přizpůsobena věku i schopnostem žáků. V jednotlivých hodinách se zpravidla účelně střídaly formy práce. Na prvním stupni spíše frontální a skupinová doplněná samostatnou prací žáků, na druhém stupni kromě frontální formy byl větší důraz na samostatnou práci doplněnou kooperativními činnostmi. V některých případech probíhala velmi zdařilá skupinová práce. Se svou rolí ve skupině byli žáci předem seznámeni, vzájemně si pomáhali a sdíleli svoje znalosti. Pozitivním zjištěním bylo, že žáci znali pravidla pro hodnocení práce ve skupinách.

Vyučující přiměřeně dbali na přesné vyjadřování žáků i na obsahovou správnost odpovědí na otázky, zpravidla účelně rozvíjeli jejich logické myšlení. Jednotlivé aktivity v hodinách měly dostatečnou provázanost, byly uplatňovány mezipředmětové vztahy i propojenost s praktickými zkušenostmi žáků (s životními situacemi). Učitelé poskytovali všem žákům příležitost aktivně se zapojit do výuky, při vypracování úkolů průběžně žákům poskytovali účelnou zpětnou vazbu. Žáci měli možnost se vyjádřit k probíranému učivu, zejména na druhém stupni byly úspěšně zařazovány do některých hodin (např. český jazyk a literatura, finanční gramotnost) cílené diskuse se žáky, které podporovaly uvědomění jejich postojů k historii i současnosti.

Kromě učebnic využívali učitelé často pracovní listy a další podpůrné výukové materiály, pracovali také s vhodně připravenými učebními texty. Spíše v menší míře byla při výuce na prvním i druhém stupni využívána didaktická technika. Na prvním stupni proto, že se učitelé zaměřovali cíleně na činnostní aktivity žáků, rozvoj jemné motoriky apod.

Na prvním i druhém stupni vyučující ve většině hodin zařazovali závěrečné shrnutí učiva, které jim umožňovalo alespoň částečně ověřit účelnost zvolených metod výuky. Pedagogové zohledňovali možnosti a potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s rizikem neúspěšnosti a individuálně s nimi pracovali, což vhodně podporovalo jejich vzdělávací potřeby. Přínosem byla některým žákům také pomoc a podpora asistentek pedagoga. V některých hodinách byla také účelně diferencována výuka i směrem k žákům nadanějším. Na prvním stupni učitelky vždy reagovaly na žáky, kteří si např. při samostatné práci nevěděli rady, a poskytly jim přiměřenou a účelnou pomoc. Učitelky v průběhu hodin a v jejich závěru stručně hodnotily práci jednotlivců i celé třídy, žáci dostávali prostor k sebehodnocení. Na druhém stupni připravovali učitelé pro rychlejší a nadané žáky velmi často úkoly navíc, přičemž se často nejednalo o navýšení množství úkolů, ale o rozšiřující úlohy rozvíjející např. logické myšlení.

Při výuce českého jazyka na prvním stupni byli žáci velmi dobře vedeni ke kritickému myšlení. Obohacením výuky českého jazyka a literatury na druhém stupni bylo zařazování četby literárních ukázek i sledování úryvků filmového zpracování díla, jehož následný rozbor vedl ke vzájemné diskusi o postojích žáků i učitelky. Ve výuce matematiky na druhém stupni bylo přínosem např. vymezení dílčího cíle při práci se slovními úlohami (pokyn žákům úlohu nepočítat, pouze ověřit, zda umí najít v textu známé a neznámé údaje). Pokud byly hodiny zaměřeny více na memorování matematických vzorců, bylo tempo výuky pro žáky rychlé a vedlo většinu k částečné pasivitě. Vhodné bylo naopak zařazování modelování geometrických vlastností útvarů, které pomáhalo žákům svou názorností pochopit např. vlastnosti těles. Souvislosti s reálnými zkušenostmi žáků a využití jejich praktických dovedností byly účelně rozvíjeny na druhém stupni např. při výuce fyziky (měření a zpracování protokolu) nebo finanční gramotnosti (zkušenosti s cestováním). Méně zřejmý byl cíl žakovských prezentací při výuce informační a komunikační technologie,

příležitostí je zaměřit se např. na nastavení jasných pravidel pro tvorbu i následné prezentování před spolužáky, které mělo spíše slabší úroveň.

Zájmové vzdělávání zajišťuje šest vychovatelek. Školní družina využívá samostatné prostory, velikostí i vybavením na dobré úrovni. Kromě toho využívá sportovní halu, venkovní sportoviště, zahradu, keramickou dílnu a další odborné učebny. Při vzdělávání žáků ve školní družině byly vhodně zařazovány odpočinkové, pohybové a zájmové činnosti s cílem poskytnout žákům prostor pro relaxaci a vést je ke správnému využití volného času. Aktivity vychovatelky účelně organizovaly a střídaly, což se pozitivně odráželo v postoji žáků. Při odpočinkových činnostech si žáci volili aktivity podle vlastního zájmu nebo se zapojovali do herních a výtvarných činností. K dispozici měli dostatečné množství her a hraček. Vychovatelky jim poskytovaly dostatek příležitostí k seberealizaci, přihlížely k jejich možnostem a schopnostem. Školní družina koordinuje svoji činnost se školou a umožňuje tak žákům účastnit se dalších forem školních i mimoškolních aktivit. Žáci mají možnost se zapojit do některého z šesti zájmových útvarů, které u nich rozvíjejí pohybové, výtvarné a přírodovědné nadání. Vychovatelky účelně pomáhají žákům rozvíjet jejich schopnosti a životní dovednosti, umožňují jim zažít úspěch, případně poučit se z chyb, systematicky jim dávají účinnou zpětnou vazbu. K rozvoji zájmového vzdělávání přispívá úzká součinnost se základní školou v oblasti organizace soutěží a mimoškolních aktivit, jejichž cílem je vytvořit pozitivní klima.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Školou jsou pravidelně vyhodnocovány výsledky vzdělávání z hlediska jednotlivých žáků a tříd. V posledních dvou uzavřených klasifikačních obdobích (2. pololetí 2017/2018, 1. pololetí 2018/2019) prospěly s vyznamenáním asi dvě třetiny žáků, a to zejména na prvním stupni a ještě v šestém ročníku. Míra neprospívajících žáků se pohybuje okolo 3 %. Z dlouhodobého hlediska se jedná u úspěšných i neúspěšných žáků o setrvalý stav, se vzrůstajícím počtem žáků se objevuje více žáků úspěšných i neúspěšných. V případě vyššího počtu nedostatečných v některých předmětech organizuje škola doučování pro žáky, které financuje z vlastních zdrojů (šablony), další možnost nabízí prostřednictvím Charity Přelouč – JAKUB klub. Od minulé inspekční činnosti se kromě nabízeného doučování učitelé více zaměřují i na samotnou diferenciaci výuky, méně na plnění domácích úkolů, čímž částečně škola předchází přesouvání odpovědnosti na zákonné zástupce.

Ve školním roce 2018/2019 čtyři žáci opakují ročník, z toho dva na prvním stupni, několik žáků úspěšně absolvovalo opravné zkoušky, jiní dokončili povinnou školní docházku již v osmém ročníku. Potvrzením úspěšnosti vzdělávacího procesu může být také skutečnost, že někteří z úspěšných žáků odchází po pátém ročníku na víceletá gymnázia a konzervatoře (ve školním roce 2017/2018 asi pětina žáků). Jako významný motivační nástroj jsou ředitelkou i třídními učiteli běžně využívány pochvaly, žáci jsou oceňováni za kvalitní výsledky v oblasti vzdělávání. Společenský přesah hodnocení je stvrzován prostřednictvím ocenění „reprezentant školy“, který získá šest nejúspěšnějších žáků školy v předem daných kategoriích, cenu na návrh školy uděluje město Přelouč. Škola sleduje a vyhodnocuje rovněž udělování kázeňských opatření, jejich míra se během posledních let výrazněji nemění. Absence žáků je sledována, v případě neomluvené absence je spolu s dalšími přestupky vůči školnímu řádu důsledně řešena v rámci nastaveného systému opatření. Ve školním roce 2017/2018 bylo školou vyhodnoceno u devíti žáků celkem 361 neomluvených hodin, u dvou z nich řešila škola výraznou neomluvenou absenci ve spolupráci s odborníky.

Žáci jsou motivováni k účasti v soutěžích a olympiádách, kterých se hojně účastní. Postoje žáků jsou rozvíjeny účastí v charitativních akcích, podporuje je také spolupráce s místními organizacemi, zřizovatelem nebo dalšími školami. Žáci jsou účelně podporováni v získávání kompetencí v oblastech čtenářství (S Knihami jsme kamarádi), finanční gramotnosti (Rozumíme penězům) nebo environmentální výchovy a vzdělávání.

Závěry

Vývoj školy

- V několika posledních letech roste počet žáků i tříd základní školy, postupně byla rozšiřována kapacita školní družiny.

Silné stránky

- Účelná provázanost základního a zájmového vzdělávání umožňující dostatek příležitostí ke vzájemné spolupráci,
- systémové nastavení sledování a vyhodnocování vzdělávání prostřednictvím tematicky zaměřených hospitací včetně vzájemných hospitací mezi pedagogy,
- podporující činnost asistentů pedagoga zlepšující práci pedagogů i žáků,
- účelné nastavení systému minimální prevence včetně široké nabídky zájmových aktivit cíleně rozvíjející všestranné nadání žáků,
- zázemí školní družiny podporující kvalitní zájmové vzdělávání,
- účelně diferencovaná výuka ve většině předmětů zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáků včetně žáků nadaných.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Méně účelně nastavené rozdělení předmětových komisí po jednotlivých vyučovacích předmětech často s minimálními počty členů,
- obsah volitelného předmětu seminář z matematiky a způsob jeho realizace odrážející se částečně v horších výsledcích vzdělávání žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvážit reorganizaci složení předmětových komisí a jejich dílčí spojení v případě příbuzného zaměření,
- účelněji rozdělit kompetence pracovníků školního poradenského pracoviště,
- zvážit úpravy obsahu vzdělávání včetně učiva ve volitelných předmětech,
- více pracovat se zadáváním a hodnocením žakovských prezentací podle předem známých kritérií.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření odstranění a prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 21. 5. 2019
2. Dlouhodobý plán rozvoje školy na období 2017 – 2020
3. Školní řád platný od 1. 9. 2018
4. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2018
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Nová škola (vydaný jako dodatek č. 9), platný od 1. 9. 2016, ve znění dodatku č. 10 platného od 1. 9. 2017.
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu, ve znění dodatků, platný od 1. 9. 2013
7. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr)
8. Plán DVPP pro školní rok 2018/2019
9. Záznamy z jednání pedagogické rady pro školní roky 2017/2018 a 2018/2019
10. Rozvrh vyučovacích hodin učitelů a tříd pro školní rok 2018/2019
11. Třídní knihy pro školní roky 2017/2018 a 2018/2019 (výběr)
12. Třídní výkazy a katalogové listy žáků pro školní roky 2017/2018 a 2018/2019 (výběr)
13. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny pro školní rok 2018/2019
14. Zápisové lístky školní družiny pro školní rok 2018/2019
15. Dokumentace výchovného poradenství pro školní rok 2018/2019 včetně programu poradenských služeb
16. Dokumentace žáků se SVP pro školní rok a 2018/2019 (výběr)
17. Preventivní program pro školní rok 2018/2019 včetně programu proti šikanování a opatření školy v rámci rizikového chování žáků
18. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2017/2018
19. Dokumentace k plánům a realizaci hospitační činnosti ve školním roce 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejímu obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Martin Valášek v. r.

Bc. Jan Kozák, kontrolní pracovník

Bc. Jan Kozák v. r.

Mgr. Irena Křiváková, školní inspektorka

Mgr. Irena Křiváková v. r.

Mgr. Lenka Wollná, školní inspektorka

Mgr. Lenka Wollná v. r.

V Pardubicích dne 21. 6. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Magda Pacáková, ředitelka školy

Mgr. Magda Pacáková v. r.

V Přelouči dne 27. 6. 2019